

Commissie Zorgvuldig Bestuur

CZB/KL/KSO/2018/421

BETREFT: aanrekenen kosten internaat

1. PROCEDURE

1.1. Ontvangst: 11 december 2018

1.2. Verzoeker

[A], ouder.

1.3. Verwerende partij

- School: [X].
- Internaat: [Y].
- Bestuur: [Z].

1.4. CZB

Bij aangetekende brief van 7 december 2018 zendt de verzoeker zijn klacht aan het secretariaat van de Commissie.

Bij aangetekende brief van 4 januari 2019 wordt het schoolbestuur door het secretariaat in kennis gesteld van de klacht, gewezen op de mogelijkheid om een verweerschrift in te dienen en uitgenodigd voor de zitting van 28 januari 2019. Met een brief van diezelfde datum wordt de verzoeker uitgenodigd voor de zitting.

Met een aangetekende brief van 17 januari 2019 bezorgt de raadsman van de verwerende partij het secretariaat een verweerschrift met bijhorende stukken.

Bij e-mail van 21 januari wordt het verweer aan de verzoeker verzonden.

2. INHOUD van de KLACHT

De dochter van de verzoeker werd voor het schooljaar 2018-2019 ingeschreven op de betrokken school en het daaraan gekoppelde internaat. Wanneer tijdens de eerste week van het schooljaar blijkt dat zijn dochter zich haar keuze beklaagt, beslist de verzoeker haar terug in de vorige school in te schrijven en de overeenkomst tot inschrijving in het internaat te verbreken. De verzoeker betaalde een voorschot van 400 euro en wordt voor de week dat zijn dochter in het internaat verbleef 255 euro internaatsgeld voor de maand september aangerekend. De verzoeker erkent dat dit strookt met de bepalingen van het contract dat hij ondertekende, maar vraagt om goodwill en enige vorm van begrip. Op zijn verzoeken aan het internaat om hem de kost van 255 euro niet aan te rekenen of het voorschot van 400 terug te betalen, wordt niet ingegaan. De verzoeker is uitermate teleurgesteld en vraagt zich af of hij er

zich bij moet neerleggen dat hij voor een verblijf van 1 week in het internaat 655 euro wordt aangerekend.

3. INHOUD van het VERWEER

De verwerende partij verwijst naar de ‘overeenkomst tot inschrijving van een leerling in het internaat’ die de verzoeker ondertekende op 20 augustus 2018. Artikel 1 van deze overeenkomst bepaalt dat “de overeenkomst beheerst wordt door de algemene voorwaarden op de keerzijde vermeld, waarvan ondergetekende kennis heeft genomen”. In die algemene voorwaarden is bepaald dat de inschrijving van de leerling wordt bevestigd door de betaling van een voorschot van 400 euro, dat enkel wordt terugbetaald bij uitschrijving uit het internaat vóór 10 juli voorafgaand aan het schooljaar waarvoor de leerling werd ingeschreven. Verder is in de algemene voorwaarden opgenomen dat indien de leerling uitgeschreven wordt voor 1 september of in de loop van het schooljaar als gevolg van een eigen beslissing van de leerling, het internaatsgeld wordt aangerekend a rato van het aantal begonnen maanden dat de leerling in het internaat verbleven heeft.

De overeenkomst tot inschrijving in het internaat werd door de verzoeker verbroken op 7 september 2018. Overeenkomstig de algemene voorwaarden werd de verzoeker verzocht om het internaatsgeld (255 euro) van de begonnen maand september 2018 te betalen. Onder verwijzing naar art. 1134 Burgerlijk Wetboek stelt de verwerende partij dat de verzoeker de aangegane overeenkomst dient te respecteren en na te leven. De verzoeker heeft door de ondertekening van de overeenkomst bevestigd kennis te hebben genomen van de algemene voorwaarden.

De verwerende partij verwijst nog naar de beslissing van de Commissie in het gelijkaardige dossier CZB/KL/KSO/2008/187. Daarin werd aangenomen dat een school in de specifieke situatie van een internaat verbonden aan een school alwaar de vraag groter is dan het aanbod, de school een waarborg kan vragen die in functie van de omstandigheden al dan niet terugbetaalbaar kan zijn. Er werd niettemin door de Commissie geoordeeld dat de school het voorschot diende terug te betalen omdat bij de inschrijving niet duidelijk schriftelijk was meegedeeld dat het voorschot niet werd terugbetaald indien de leerling niet effectief ingeschreven werd in de school en in het internaat kwam verblijven. A contrario kan worden gesteld dat de Commissie zou hebben beslist dat het voorschot niet moest worden terugbetaald indien er wel een duidelijke schriftelijke mededeling was gebeurd. In huidig dossier kan worden verwezen naar de algemene voorwaarden, waarvan de verzoeker door ondertekening van de inschrijvingsovereenkomst kennis heeft genomen, en moet volgens de verwerende partij worden geconcludeerd dat het voorschot niet moet worden terugbetaald en het internaatsgeld voor de maand september alsnog kan worden aangerekend.

4. ZITTING COMMISSIE

4.1 Datum en uur: 28 januari 2019 om 11u15.

4.2 Kamer

Kamer bevoegd voor het secundair onderwijs, het deeltijds kunstonderwijs, het volwassenenonderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding.

4.3 Commissieleden

De Commissie is in overeenstemming met artikel VII.2 Codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs en artikel 1 tot en met artikel 3 van het ministerieel besluit van 28.11.2007

betreffende de samenstelling van de Commissie Zorgvuldig Bestuur als volgt geldig samengesteld:

De heer Bengt Verbeeck, voorzitter.

Paul De Winne, Thijs Streng, Etienne Becuwe en Jean Dujardin, leden.

4.4 Aanwezige betrokkenen, getuigen, deskundigen, raadslieden

- [A], verzoeker.

- Voor verwerende partij:

- [B], advocaat.

4.5. Stemming

De Commissie heeft na beraadslaging eenparig de volgende conclusies en beslissing opgesteld.

5. BESLISSING

5.1. Regelgeving

** Internationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele rechten van 19 december 1966.*

Artikel 13 bepaalt dat de Lid-Staten zich engageren om het middelbaar onderwijs door middel van alle passende maatregelen en in het bijzonder door de geleidelijke invoering van kosteloos onderwijs, voor ieder beschikbaar en algemeen toegankelijk te maken.

** Het Verdrag inzake de Rechten van het Kind van 20 november 1989.*

Artikel 28 bepaalt dat de Lid-Staten het recht erkennen van het kind op onderwijs en teneinde dit recht geleidelijk en op basis van gelijke kansen te verwezenlijken, ervoor te zorgen de ontwikkeling van het secundair onderwijs aan te moedigen, voor ieder kind beschikbaar te stellen en toegankelijk te maken en passende maatregelen te nemen zoals de invoering van gratis onderwijs en het bieden van financiële bijstand indien noodzakelijk.

** Grondwet.*

Artikel 24, § 3, eerste lid: “De toegang tot het onderwijs is kosteloos tot het einde van de leerplicht”.

** Codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs*

Art. VII.5. De Commissie beslist over de gegrondheid van klachten van belanghebbenden inzake :

1° de internationaalrechtelijke en grondwettelijke beginselen inzake de kosteloosheid van het onderwijs, de beginselen vermeld in artikel 27 van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997, artikel 35 van de codificatie betreffende het secundair onderwijs, en artikel 6, 6°, van het decreet van 1 december 1998 betreffende de centra voor leerlingenbegeleiding en de bijdrageregeling bedoeld in artikel 27bis en 27ter, §1, van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997;

2° ...

3° ...

** Codex Secundair Onderwijs*

Art. 35. In het door de Vlaamse Gemeenschap gefinancierd of gesubsidieerd voltijds secundair onderwijs en deeltijds beroepssecundair onderwijs kan geen direct of indirect inschrijvingsgeld worden gevraagd.

Na overleg binnen de participatieraad of de schoolraad bepalen de schoolbesturen de lijst van bijdragen die aan de ouders of aan de meerderjarige leerlingen kunnen worden gevraagd, evenals de afwijkingen die op deze bijdrageregeling worden toegekend. Deze regeling wordt door middel van het school- of centrumreglement aan de ouders of aan de personen die de minderjarige leerling in rechte of in feite onder hun bewaring hebben, dan wel aan de meerderjarige leerling meegedeeld.

** Omzendbrief SO 78 van 27 november 2001 betreffende zorgvuldig bestuur in het secundair onderwijs.*

5.2. Bevoegdheid

De Commissie is van oordeel dat zij, rekening houdende met de aangehaalde feiten en de geldende regelgeving, bevoegd is.

5.3. Beslissing

5.3.1. Kosteloosheid. Algemeen.

De grondwet waarborgt de kosteloze toegang tot het leerplichtonderwijs. Uit de grondwet en de regelgeving secundair onderwijs volgt dat er in het door de Gemeenschap gefinancierde of gesubsidieerde secundair onderwijs geen direct of indirect inschrijvingsgeld kan worden gevraagd. Dit wordt bevestigd door het Arbitragehof (thans: het Grondwettelijk Hof) in zijn arrest nr. 28/92 van 2 april 1992. De regel van de kosteloze toegang tot het onderwijs impliceert dat de basiskosten voor het verstrekken van onderwijs ten laste vallen van de publieke of private personen die het initiatief nemen om onderwijs aan te bieden. Zij kunnen daarvoor wel door de gemeenschap gefinancierd of gesubsidieerd worden (cf. art. 36 Codex Secundair Onderwijs).

De regel van de kosteloze toegang houdt geen recht op volledige kosteloosheid van het secundair onderwijs in. In genoemd arrest blijkt dat in de huidige stand van de regelgeving op het niveau van het secundair onderwijs de scholen van de ouders en de meerderjarige leerlingen wel een bijdrage kunnen vragen voor didactisch materiaal en voor bepaalde activiteiten en vormen van dienstverlening. Uitgesloten zijn evenwel kosten die behoren tot de basiskosten voor de organisatie van hedendaags onderwijs en een onderdeel vormen van de openbare dienstverlening van elke door de overheid gefinancierde of gesubsidieerde onderwijsinstelling.

Voor goederen en diensten waarvoor een bijdrage kan worden gevraagd mag niet meer worden aangerekend dan de kosten van de geleverde goederen of prestaties. Deze kosten moeten kunnen worden verantwoord, onder meer vanuit de eigenheid van de doelgroepen in het secundair onderwijs. De gevraagde bijdragen moeten het kenmerk behouden van een kostprijs. Dat veronderstelt enerzijds dat het gaat om door de school effectief gemaakte kosten en anderzijds dat het goederen of diensten betreft die de betrokken leerling effectief heeft ontvangen.

Er moet een lijst worden opgesteld van de bijdragen die van de ouders kunnen worden gevraagd. Deze lijst moet voor overleg aan de schoolraad worden voorgelegd en bij inschrijving of voor de start van het schooljaar via het schoolreglement aan de ouders worden meegedeeld. De regeling moet ook de mogelijkheid tot het toestaan van afwijkingen vermelden. Onder afwijkingen worden specifieke maatregelen of tegemoetkomingen verstaan voor financieel minder gegoede gezinnen. Deze regeling moet voor overleg aan de schoolraad

worden voorgelegd en via het schoolreglement aan de ouders worden meegedeeld.

5.3.2. Toepassing. Aanrekenen kosten internaat.

De verzoeker, wiens dochter slechts de eerste week van het schooljaar op het internaat verbleef en vervolgens werd uitgeschreven, beklaagt zich erover dat hem 255 euro internaatsgeld voor de begonnen maand september 2018 wordt aangerekend en dat het bij de inschrijving betaalde voorschot van 400 euro door het internaat niet wordt terugbetaald.

De verwerende partij verwijst naar de algemene voorwaarden van de door de verzoeker ondertekende inschrijvingsovereenkomst. Daarin is bepaald dat de inschrijving van de leerling bevestigd wordt door de betaling van een voorschot van 400 euro en dat de terugbetaling van dit voorschot enkel mogelijk is bij uitschrijving gemeld vóór 10 juli voorafgaand aan het schooljaar waarvoor ingeschreven werd (art. 5 en 7). Verder is in artikel 8 opgenomen dat in het geval van een uitschrijving in de loop van het schooljaar internaatsgeld wordt aangerekend a rato van het aantal maanden dat de intern op het internaat verbleven heeft.

Met het gevraagde bedrag van 400 euro bij de inschrijving blijkt het betrokken internaat te willen garanderen dat ouders hun aangegane engagement nakomen en dat een gereserveerde plaats ook daadwerkelijk wordt ingenomen. Is daarbij sprake van een voorschot, wat de verwachting zou kunnen scheppen dat het een bedrag betreft waarop effectieve kosten zullen worden op aangerekend, dan blijkt uit de bepalingen van de algemene voorwaarden duidelijk dat het eigenlijk een niet terugbetaalbare waarborg betreft. Teneinde hieromtrent iedere verwarring te vermijden, verdient het dan ook aanbeveling dit voortaan als dusdanig te formuleren. In beginsel ziet de Commissie evenwel geen beletsel dat zou kunnen verhinderen dat een internaat, dat zich doorgaans geconfronteerd ziet met een grote vraag, desgevallend redelijke maatregelen neemt om te trachten het verloop van de inschrijvingen onder controle te houden en onzekerheden op dat vlak te vermijden. Met de gegevens waarover zij beschikt, komt het de Commissie voor dat de door het internaat genomen maatregel in deze de redelijkheid niet te buiten gaat.

Dat verder bij een uitschrijving in de loop van het schooljaar internaatsgeld wordt aangerekend voor het aantal begonnen maanden, acht de Commissie te verantwoorden gelet op de specifieke vaste kostenstructuur (vb. accommodatie, personeel,...) waarmee een internaat zich geconfronteerd ziet.

De Commissie stelt vast dat de verzoeker niet betwist dat het internaat handelt overeenkomstig de voorwaarden van de door hem ondertekende overeenkomst. Hij had echter gehoopt op enige goodwill en wat begrip vanuit het internaat te kunnen rekenen. Mede gelet op de hogervermelde overwegingen, kan de Commissie evenwel niet voorbijgaan aan de duidelijke bepalingen van de voorgelegde algemene voorwaarden.

5.3.3. De Commissie komt tot volgende beslissing:

Het internaat kan, overeenkomstig de voorgelegde algemene voorwaarden van de inschrijvingsovereenkomst, het bij de inschrijving betaalde waarborg inhouden en internaatsgeld aanrekenen voor de effectief begonnen maanden.
De klacht is niet gegrond.

6. BEROEP

Tegen een beslissing van de Commissie kan binnen een termijn van zestig kalenderdagen die ingaat de tweede dag na de postdatum van de betekening van deze beslissing, bij aangetekend schrijven een beroep bij de Vlaamse Regering, in de persoon van de Minister van Onderwijs, ingesteld worden (met een afschrift aan het secretariaat van de Commissie).

Brussel, 28 januari 2019

Frederik Stevens
Waarnemend Secretaris

Bengt Verbeeck
Voorzitter